

Załącznik 3
do Uchwały Sejmiku
Województwa Śląskiego
Nr.....
z dnia

**OBJAŚNIENIA PRZYJĘTYCH WARTOŚCI
DO WIELOLETNIEJ PROGNOZY FINANSOWEJ
WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO
NA LATA 2016-2025**

Zgodnie z art. 230 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 ze zm.) Zarząd Województwa ma obowiązek przedstawienia projektu uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej wraz z projektem uchwały budżetowej. Na podstawie powyższego przepisu przygotowany został projekt Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2016-2025 (zwany dalej WPF lub Prognozą).

Wieloletnia Prognoza Finansowa została opracowana według wzoru ustalonego Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 10 stycznia 2013 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2015 r. poz. 92).

Wieloletnia Prognoza Finansowa Województwa Śląskiego obejmuje lata 2016-2025, prognoza długu przewiduje więc, że zobowiązania z tytułu kredytów będą zaciągane z okresem spłaty do 2025 roku.

Podstawowym założeniem WPF jest realne ujęcie strony dochodów, jak i wydatków Województwa Śląskiego w poszczególnych latach Prognozy.

W latach 2016-2023 prognozuje się dochody budżetu z funduszy strukturalnych nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej. Pozyskanie dochodów z budżetu Unii Europejskiej oparte zostało na stosownych dokumentach strategicznych na poziomie regionu, takich jak Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”, strategie sektorowe, oraz podstawowe dokumenty operacyjne, takie jak Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.

W dniu 29 września 2014 roku pomiędzy Stroną Rządową a Województwem Śląskim podpisany został „Kontrakt Terytorialny dla Województwa Śląskiego”, który przewiduje łączną alokację środków dla całego regionu w wysokości **40,9 mld złotych**. Aneks nr 1 do Kontraktu terytorialnego podpisany w dniu 4 sierpnia 2015 roku wprowadził szczegółowy podział kwoty ponad 14 mld złotych środków Unii Europejskiej oraz środków dotacji celowych z budżetu państwa w poszczególnych latach.

W celu zapewnienia absorpcji środków europejskich projekt budżetu Województwa Śląskiego na rok 2016 przewiduje dochody i wydatki na wkład własny do projektów, który pozwoli na odpowiednie przygotowanie i realizację projektów od 2016 roku oraz wprowadzenie części środków nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej.

Nowa Prognoza obowiązywać będzie od chwili uchwalenia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2016 r. Równocześnie z dniem 31 grudnia 2015 r. utraci moc Uchwała Nr V/4/1/2015 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 19 stycznia 2015 roku w sprawie przyjęcia Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2015-2025 wraz

z późniejszymi zmianami. Takie rozwiązanie pozwoli na zachowanie ciągłości prognozowania finansowego Województwa Śląskiego.

W pracach nad WPF konieczne było przeanalizowanie procesów ekonomicznych, prognoz demograficznych i społecznych, które w trakcie roku pojawiły się zarówno w kraju jak i na świecie. Prognoza jest dokumentem spójnym tak z Wieloletnim Planem Finansowym Państwa, jak i przyjętą przez Województwo Strategią Rozwoju „Śląskie 2020+”. Priorytetem przy tworzeniu projektu WPF, a zwłaszcza katalogu przedsięwzięć, było odniesienie się do tej Strategii, która pod względem oceny sytuacji społeczno-gospodarczej regionu jest opracowaniem najpełniejszym.

Dokonano również analizy wpływu ryzyka wzrastających kosztów obsługi kredytów zaciągniętych lub planowanych do zaciągnięcia. Mniejsze dochody, jakie osiąga Województwo Śląskie, powodują wzrost kredytów, które stanowią źródło pokrycia wydatków majątkowych ponoszonych przez województwo. Ma to bezpośrednie przełożenie zarówno na indywidualny wskaźnik zadłużenia, jak i powoduje konieczność zabezpieczania coraz to większych środków na obsługę zadłużenia w latach 2016-2025.

Pozafinansowe czynniki ryzyka zostały zdiagnozowane w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”. Podstawowe znaczenie mogą mieć tutaj: zły stan techniczny i niedoinwestowanie infrastruktury komunikacyjnej, telekomunikacyjnej i środowiskowej, niska wartość wydatków na badania i rozwój w relacji do PKB województwa oraz niski stopień współpracy pomiędzy sferą badań i rozwoju a przedsiębiorstwami.

Wieloletnia prognoza finansowa może przyczynić się do zwiększenia gospodarności i oszczędności w zarządzaniu środkami publicznymi i jako wieloletni dokument planistyczny ma za zadanie wspomóc absorpcję środków z funduszy unijnych.

W celu zachowania przesłanki realności Prognozy w objaśnieniach omówiono wszystkie podstawowe wielkości budżetowe, ze szczególnym uwzględnieniem środków, które wpływają na indywidualny wskaźnik zadłużenia. Objaśnienia zostały sporządzone tak, by przy jednoczesnym zachowaniu szczegółowości opracowania wymaganych prawem, dokument był jasny, przejrzysty i zrozumiały.

Objaśnienia przyjętych wartości do Prognozy podzielono na dwie części, pierwsza obejmuje prognozę dochodów, a druga dotyczy przewidywanych wydatków Województwa Śląskiego, w szczególności i kolejności przyjętej w Załączniku 1 - Wieloletnia Prognoza Finansowa.

I. PROGNOZA DOCHODÓW

WPF obejmuje następujące kategorie dochodów Województwa Śląskiego:

- 1) dochody własne (w tym udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych oraz z podatku dochodowego od osób prawnych),
 - 2) subwencję ogólną,
 - 3) dotacje celowe na zadania własne,
 - 4) dotacje na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej,
- dokonując ich wewnętrznego podziału na dochody **bieżące i majątkowe**.

Trudno jest dokonać analizy dochodów Województwa Śląskiego bez odniesienia do założeń makroekonomicznych projektu budżetu państwa. Podyktowane jest to przede wszystkim strukturą źródeł dochodów jakie ma województwo samorządowe. Nawet w przypadku dochodów własnych budżet Województwa Śląskiego zależy prawie całkowicie od budżetu państwa, a województwo nie posiada w zasadzie żadnego wpływu na wysokość swoich dochodów. Rodzi to poważne problemy w oszacowaniu dochodów i wydatków w perspektywie wieloletniej.

W podstawowych wielkościach dochodów budżetu własnego, t.j. w dochodach z tytułu udziału województwa w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa, subwencji ogólnej, a zwłaszcza dotacji celowych planowanie zależy wyłącznie od informacji przekazywanych corocznie przez administrację rządową. Dlatego w pracach nad WPF Województwa Śląskiego wzięto pod uwagę założenia jakie zawarła Rada Ministrów w Wieloletnim Planie Finansowym Państwa na lata 2015-2018 (załącznik do uchwały nr 57 Rady Ministrów z dnia 28 kwietnia 2015 r.), a także w wydanych przez Ministra Finansów w dniu 6 października 2015 roku „Wytycznych dotyczących założeń makroekonomicznych na potrzeby wieloletnich prognoz finansowych jednostek samorządu terytorialnego. Aktualizacja październik 2015 rok”. Przeanalizowane zostały nie tylko prognozy administracji rządowej dla budżetu państwa, ale również, by zachować i wypełnić przesłankę realności WPF, odpowiednie, liczne opracowania instytucji i ekspertów ekonomicznych niezależnych od rządu. Dochody zostały oszacowane na poziomie realnym.

Wieloletnia Prognoza Finansowa wykazuje wyłącznie te dochody, które są możliwe do osiągnięcia. Dlatego kwoty dochodów w poszczególnych latach różnią się, zależnie przede wszystkim od prognozowanych do realizacji zadań i projektów dofinansowanych ze środków

Unii Europejskiej, a co związane jest z ostrożnym oszacowaniem dochodów w ramach nowej perspektywy finansowej funduszy europejskich – Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz innych programów finansowanych lub współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej.

Projekt Prognozy ma za zadanie przygotować przyszłe budżety Województwa Śląskiego do absorpcji środków z funduszy europejskich. W 2016 roku Województwo Śląskie powinno przygotować się do przyjęcia środków europejskich wynoszących, zgodnie z Umową Partnerstwa z dnia 5 maja 2014 roku, łącznie **3,474 mld euro**, a więc ponad **14,5 mld złotych**. Prognoza przewiduje efektywne ich wykorzystanie od 2016 roku i dlatego już od roku 2014 prowadzone były prace przygotowawcze takie jak przyjęcie dokumentów strategicznych, opracowywanie Regionalnego Programu Operacyjnego czy sporządzenie stosownej dokumentacji aplikacyjnej. Na przygotowanie dokumentacji projektowej samych przedsięwzięć drogowych już w 2015 roku przewidziano plan wydatków w wysokości ponad 27 milionów złotych.

Dochody Województwa Śląskiego oparto na źródłach, co do których istnieje realna szansa na ich pozyskanie. Odstąpiono od szacowania dochodów poprzez ich wzrost w następnych latach o ustalony sztywno wskaźnik – nie oddaje to bowiem realnych kwot możliwych do osiągnięcia jako wpływy do budżetu Województwa. Wyjątkiem są tutaj dochody własne z tytułu udziału w podatkach dochodowych od osób fizycznych i prawnych stanowiących dochód budżetu państwa.

Wśród prognozowanych dochodów bieżących uwzględniono w szczególności dochody z poniższych źródeł:

1. Wpływy z tytułu udziału w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa

Wpływy z tytułu udziału w podatkach dochodowych mają podstawowe znaczenie w strukturze dochodów własnych Województwa Śląskiego, stanowią one w 2016 roku około 64% dochodów własnych ogółem. Z licznych analiz ekonomicznych wynika, że podstawowy wpływ na prognozowane wielkości będą mieć dwa wskaźniki – **wzrost produktu krajowego brutto** oraz **stopa bezrobocia**. Województwo Śląskie znajduje się z punktu widzenia powyższych wskaźników w grupie najsilniejszych gospodarczo regionów Polski. Wytwarza się tutaj około 12,5% PKB, co daje drugie miejsce w kraju, po Województwie Mazowieckim.

Również pod względem bezrobocia Województwo Śląskie jest regionem o niższym wskaźniku od średniej krajowej.

Oczywiście im dłuższy jest okres planowania tym trudniejsze jest przewidywanie wpływu czynników ekonomicznych czy ryzyka na wysokość dochodów.

Ministerstwo Finansów w „Wytycznych dotyczących założeń makroekonomicznych na potrzeby wieloletnich prognoz finansowych jednostek samorządu terytorialnego. Aktualizacja październik 2015 r.” przewiduje wzrost PKB w 2016 o 3,8%, a w latach 2017 i 2018 wzrost odpowiednio o 3,9% i 4,0%. Międzynarodowy Fundusz Walutowy szacuje potencjalny poziom wzrostu gospodarczego w Polsce w 2016 roku na 3,5%, natomiast Narodowy Bank Polski prognozuje, iż 2016 rok zakończy się wzrostem PKB państwa na poziomie 3,4%, by wzrosnąć w roku 2017 do 3,6%.

Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową prognozuje stopę bezrobocia w 2016 roku w wysokości 9,9%, podczas gdy projekcje rządowe wynoszą 9,7% oraz 8,9% w roku 2017. Podobne prognozy przedstawia Narodowy Bank Polski – wskaźnik bezrobocia w latach 2016-2017 powinien oscylować wokół 10%. Projekt ustawy budżetowej na 2016 rok przewiduje, że stopa bezrobocia na koniec 2016 roku ma wynieść 9,8%. Województwo Śląskie, zgodnie z danymi GUS według stanu na wrzesień 2015 rok wykazuje bezrobocie na poziomie 8,2%, a więc poniżej średniej krajowej. Zmniejszająca się liczba bezrobotnych ma bezpośredni wpływ na wyższe dochody własne budżetu Województwa Śląskiego z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych.

Powyższe dane pozwalają przyjąć wzrost dochodów Województwa w latach 2017-2025 z tytułu udziału w podatkach na ostrożnym 1% poziomie rocznie, w relacji do szacunku dochodów z tego tytułu na 2016 rok.

W latach 2016-2025 dochody Województwa Śląskiego z tytułu udziału w podatkach dochodowych stanowiących dochód budżetu państwa zaplanowano na poziomie realnym, możliwym do osiągnięcia według stanu wiedzy na dzień sporządzenia projektu Wieloletniej Prognozy Finansowej i w oparciu o dane Ministerstwa Finansów.

2. Bieżące dochody własne z opłat, dochody jednostek budżetowych oraz dochody z innych źródeł

W dochodach bieżących wyszczególniono źródło **opłat**, z którego prognozuje się wpływy z tytułu: użytkowania, użytkowania wieczystego oraz trwałego zarządu nieruchomości

stanowiących zasób województwa, postępowania sądowego, zwrotu kosztów upomnień od niezapłaconych w terminie należności. W kwotach zaplanowanych na lata 2016-2025 ujęto również opłaty za: wyłączenie z produkcji gruntów rolnych, wydawanie zezwoleń na wykonywanie przewozów regularnych i przewozów regularnych specjalnych w krajowym transporcie drogowym osób, wydawanie zezwoleń na obrót hurtowy w kraju napojami alkoholowymi o zawartości do 18% alkoholu, sporządzenie odpisu lub kopii dokumentacji o czasowym okresie przechowywania, wydanie certyfikatu o dokonaniu wpisu do rejestru agencji zatrudnienia, sprzedaż map oraz innych materiałów i informacji z wojewódzkiego zasobu geodezyjnego i kartograficznego, prowadzenie wojewódzkiego zasobu geodezyjnego i kartograficznego, korzystanie ze środowiska, zajęcie pasa drogowego oraz umieszczenie reklam i urządzeń infrastruktury technicznej nie związanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego, udostępnienie materiałów związanych z prowadzonymi postępowaniami o zamówienia publiczne, legitymacje, duplikaty legitymacji, duplikaty świadectw, korzystanie z posiłków przez pracowników i wychowanków oraz za wydanie zaświadczenia stwierdzającego charakter, okres i rodzaj działalności wykonywanej w Rzeczpospolitej Polskiej.

Wlicza się również wpływy z: opłaty produktowej i depozytowej dotyczącej importerów oraz wytwórców produktów, związanej z wprowadzaniem na rynek krajowy produktów w opakowaniach.

Cechą charakterystyczną powyższych źródeł dochodów jest ich stabilność, o czym świadczy analiza historyczna przepisów. Ustawy szczególne zawierają stałe rozwiązania na podstawie których są pobierane powyższe opłaty.

Dochody związane z wyłączeniem z produkcji gruntów rolnych są pobierane na podstawie ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 909 ze zm.). Powstają one z wpłat z wydanych na 10 lat decyzji powiatu ustalających opłaty roczne i jednorazowe z tytułu wyłączenia gruntów rolnych z produkcji. W decyzjach tych określona jest wysokość opłat, jakie dany podmiot ma uiścić na rzecz województwa za wyłączenie gruntu z produkcji rolnej. Wysokość dochodów z tego tytułu zależeć będzie od ilości decyzji, a to z kolei zależy od ilości składanych wniosków do powiatu.

Zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2015 r., poz. 1286) – zezwolenia na obrót

hurtowy napojami alkoholowymi o zawartości do 18% alkoholu wydaje Marszałek Województwa. Za zezwolenia, wydawane na czas określony, pobierana jest opłata stanowiąca dochód budżetu województwa. Wyższa kwota dochodów na 2016 rok (10.000.000 zł), wiąże się z odnowieniem dwuletniej koncesji dla jednego z podmiotów gospodarczych. Natomiast w latach następnych roczne dochody z tego tytułu przyjęto na realnym poziomie 2.000.000 zł.

Dochody jednostek budżetowych są kolejnym istotnym źródłem dochodów własnych Województwa Śląskiego. Niestety są to dochody podlegające znacznym wahaniom i charakteryzują się silnym zróżnicowaniem.

Województwo Śląskie planuje osiągnąć dochody z tytułu najmu i dzierżawy mienia – zostały one zaplanowane w oparciu o zawarte już umowy. Zaznaczyć należy, iż w przypadku przejścia lub nabycia nieruchomości nowych, a następnie ich wynajęcia przez Województwo Śląskie zwiększą się wpływy z tego tytułu. Jednostką powołaną do takiej działalności jest Śląski Zarząd Nieruchomości.

Na podstawie analizy danych z lat ubiegłych (2005-2014) oraz roku 2015 w zakresie dochodów jednostek budżetowych prognozuje się również wpływy wykazane przede wszystkim przez Śląski Ogród Zoologiczny w Chorzowie, Planetarium i Obserwatorium Astronomiczne im. Mikołaja Kopernika w Chorzowie z tytułu sprzedaży biletów, a także dochody z tytułu usług świadczonych przez placówki oświatowe Województwa Śląskiego.

W projekcie uchwały budżetowej na rok 2016 i w prognozie na 2017 r. ujęto wpływ w wysokości 15.000.000 zł z tytułu dywidendy z zysku uzyskanego przez Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów SA w Katowicach. Dochód z tego tytułu należy traktować jako jednorazowy w tych latach, dlatego nie stanowi on podstawy do zwiększenia dochodów budżetów po 2017 roku.

Począwszy od 2011 roku dochodami budżetu Województwa Śląskiego, zgodnie z art. 41b ust. 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2015 r. poz. 520 ze zm.) są wpływy ze sprzedaży map oraz innych materiałów i informacji pochodzących z wojewódzkiego zasobu geodezyjnego i kartograficznego.

Pozostałe źródła dochodów własnych to 5% dochodów uzyskiwanych na rzecz budżetu państwa w związku z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej.

3. Odsetki od środków finansowych zgromadzonych na rachunkach bankowych

Kolejnym źródłem dochodów bieżących Województwa Śląskiego są odsetki od środków finansowych. Są to dochody uzyskiwane zarówno na podstawie umowy z bankiem prowadzącym obsługę budżetu Województwa Śląskiego jak i jednorazowo zawieranych transakcji lokat czasowo wolnych środków budżetowych w bankach. Oprocentowanie rachunku bankowego Województwa Śląskiego oparte jest na stopie procentowej WIBID 1M, co pozwala na osiągnięcie comiesięcznych odsetek od środków publicznych zgromadzonych w banku. Umowa zawiera również klauzulę lokat jednodniowych typu „overnight” – w przypadku, gdy oprocentowanie na podstawie WIBID O/N (jednodniowego) jest wyższe od standardowego miesięcznego oprocentowania umownego, wtedy wszystkie środki zgromadzone na rachunku bieżącym Województwa Śląskiego są lokowane „przez noc” na rynku międzybankowym. W przypadku występowania czasowo wolnych środków budżetowych Województwo Śląskie lokuje je w bankach na zasadach negocjacji wysokości oprocentowania. Najczęściej lokaty takie zakładane są na okres 1 miesiąca lub krócej, przy zachowaniu płynności finansowej i terminowej realizacji zobowiązań Województwa.

Ponieważ dochody związane z odsetkami odnoszą się bezpośrednio do koniunktury ekonomicznej na rynkach finansowych, dlatego bardzo trudnym zadaniem jest oszacowanie ich wysokości. Jednakże instytucje bankowe prowadzą projekcję stopy WIBID 1M na dłuższe okresy i ponieważ o tę stopę oparta jest wysokość oprocentowania rachunków Województwa to możliwe jest prognozowanie dochodów z tego tytułu. Przy prognozowaniu dochodów z tego źródła należy wziąć pod uwagę zakaz lokowania środków pochodzących z dotacji celowych z budżetu państwa zawarty w art. 48 ustawy o finansach publicznych.

Dochody z tytułu odsetek od środków zgromadzonych na rachunkach bankowych na rok 2016 planuje się osiągnąć w wysokości 3.000.000 zł, a więc tyle ile wyniósł plan po zmianach na rok 2015 ze względu na niskie stopy procentowe NBP, które obowiązywać mają w 2016 roku.

4. Dochody związane z realizacją zadań w ramach funduszy strukturalnych

Wielkości tych dochodów związane są z kontynuacją realizacji przez Województwo Śląskie programów operacyjnych starej perspektywy – Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki oraz Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego, a także nową perspektywą

finansową Unii Europejskiej na lata 2014-2020, która przewiduje w obszarze Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach RPO WSL na lata 2014-2020 środki dla Województwa Śląskiego w kwocie 3,474 mld euro.

Ujęte w WPF kwoty wynikają z planowanych do poniesienia we wskazanych latach wydatków na rzecz beneficjentów. Kwoty te różnią się w poszczególnych latach z uwagi na rozpoczynający się okres nowej perspektywy finansowej na lata 2014-2020, co przekłada się na poziom kontraktowania środków, a co za tym idzie odpowiadający im poziom planowanych do poniesienia płatności.

W przypadku Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 zróżnicowanie kwot planowanych dochodów w WPF w latach przyszłych wynika przede wszystkim z indykatywnego harmonogramu konkursów, a także planowanych płatności wynikających z „Harmonogramu składania wniosków o płatność” bądź „Harmonogramu zadaniowo – finansowego realizacji projektu” będących załącznikami do umowy o dofinansowanie projektu w ramach tego programu.

WPF przewiduje więc wprowadzenie dochodów prognozowanych do pozyskania ze środków Unii Europejskiej w nowej perspektywie finansowej na lata 2014-2020 z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Dochody z tego tytułu zostały wprowadzone na lata 2016-2023 w chwili obecnej na poziomie realnym – dostosowanym do stopnia zaawansowania i przygotowania inwestycji do finansowania z powyższych środków.

Należy też podkreślić, że zgodnie z Decyzją Komisji Europejskiej z kwietnia 2015 roku zmieniającą decyzję C(2013) 1573 w sprawie zatwierdzenia wytycznych dotyczących zamknięcia programów operacyjnych przyjętych do celów pomocy z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności (2007-2013) w 2016 roku do budżetu Województwa Śląskiego wpływać będą jeszcze środki europejskie starej perspektywy. Na podstawie przyjętych wniosków projektowych składane są przez województwo wnioski o płatność, a zgodnie z wyznaczoną przez powyższą decyzję regułą „n+3” płatności mogą następować do trzech lat od roku, w którym przyjęto projekt do realizacji. W związku z powyższym środki z zobowiązań Komisji Europejskiej dotyczących projektu przyjętego w 2013 roku (roku n) będą przekazywane na podstawie płatności do końca 2016 roku (roku n+3).

Równocześnie będzie to już okres obowiązywania nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej, co oznacza wpływy do budżetu województwa z obu źródeł w roku 2016.

W prognozie dochodów majątkowych uwzględniono w szczególności:

1. Dochody ze sprzedaży majątku

Projektowane na lata przyszłe dochody majątkowe Województwa Śląskiego ze sprzedaży mienia dotyczą przede wszystkim planowanego zbycia nieruchomości (w tym gruntów) zbędnych dla działalności statutowej województwa i jego jednostek organizacyjnych oraz zbycia udziałów w spółkach, w których Województwo Śląskie nie zamierza być udziałowcem. Wysokość prognozowanych dochodów jest różna, gdyż jest zależna od rodzaju, a przede wszystkim wyceny przez biegłych, wartości nieruchomości czy udziałów przewidywanych do zbycia. W przypadku nieruchomości wartość uwarunkowana jest również koniecznością odpowiedniego ich przygotowania w kontekście ustaleń planów zagospodarowania przestrzennego (opracowanie planu, opłata planistyczna), wykonania podziałów, a w przypadku mieszkań, także doprowadzenia do stanu technicznego umożliwiającego uzyskanie zaświadczeń o samodzielności lokali.

W roku 2016 planuje się znaczny wzrost dochodów z tytułu sprzedaży majątku. Plan z tego tytułu wynosi **39.913.020 zł**.

Na kwotę tą składają się środki ze zbycia nieruchomości stanowiących własność Województwa Śląskiego oraz prawa użytkowania wieczystego na łączną kwotę 2.250.000 zł (zbycie działek położonych w Katowicach, Bystrej, Węgierskiej Górcie, Goczałkowicach-Zdroju, Sosnowcu i Orzeszu).

Ponadto w 2016 roku planuje się dochody ze zbycia budynków i lokali mieszkalnych na łączną kwotę 600.000 zł (zbycie 3 budynków w Bytomiu oraz łącznie 106 lokali mieszkalnych w Kłobucku, Bystrej, Jastrzębiu – Zdroju, Rybniku i Górkach Wielkich). Kwotę 15.000.000 zł planuje się pozyskać ze sprzedaży nieruchomości na rzecz Miasta Tychy, które dzierżawi obecnie MEGREZ Sp. z o.o.

Plan dochodów z tytułu sprzedaży majątku w 2016 roku obejmuje również środki pochodzące ze zbycia udziałów w trzech spółkach: Megrez, Obwód Lecznictwa Kolejowego w Sosnowcu oraz Szpitala Chorób Płuc w Siewierzu, na łączną kwotę 22.000.000 zł.

Pozostała kwota dochodów z tego tytułu to środki pochodzące ze sprzedaży innych ruchomych składników majątkowych, drewna pozostałego po wycince drzew itp.

2. Dochody związane z realizacją zadań w ramach funduszy strukturalnych

Zmiany kwot związane są, tak samo jak w przypadku dochodów bieżących, z realizowanymi przez Województwo Śląskie programami operacyjnymi – Programem Operacyjnym Kapitał Ludzki 2007-2013 oraz Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Śląskiego. Projekt Wieloletniej Prognozy Finansowej przewiduje również dochody nowej perspektywy budżetowej Unii Europejskiej, które samorząd zamierza pozyskać na realizację w latach 2017-2018 zadania pn.: „Dostawa 10 sztuk elektrycznych zespołów trakcyjnych do wykonywania kolejowych wojewódzkich przewozów pasażerskich”.

W roku budżetowym 2016 przewiduje się dochody w kwocie 177.613.300 zł na realizację zadań współfinansowanych ze środków UE w zakresie infrastruktury drogowej. Ujęte w WPF projekty dotyczące Osi Priorytetowej VI, stanowią najistotniejsze przedsięwzięcia w zakresie infrastruktury drogowej i kolejowej przewidzianej do realizacji na poziomie regionalnym w Województwie Śląskim w okresie programowania Unii Europejskiej 2014-2020. Realna jest więc możliwość uzyskania dofinansowania ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 na ich realizację, według stanu wiedzy na dzień sporządzenia projektu Wieloletniej Prognozy Finansowej. W związku z powyższym, dochody unijne planowane do osiągnięcia na te zadania, zostały wykazane zarówno w budżecie, jak i w prognozie.

Plan dochodów z tytułu refundacji poniesionych wydatków na projekty własne w ramach RPO WSL 2007-2013 na 2016 rok wynosi 54.341.722 zł.

3. Dochody ze źródeł pozabudżetowych

Dochody ze źródeł pozabudżetowych wynikają z umów podpisywanych przez Województwo Śląskie na realizację konkretnych zadań jednorocznych i wieloletnich (przedsięwzięć). Dlatego ich prognoza obejmuje realny okres na jaki planuje się pozyskanie środków, zgodnie z podpisanymi umowami.

W przypadku dochodów majątkowych prognozuje się pozyskać przede wszystkim środki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz środki z miasta Bielsko-Biała na realizację w latach 2016-2018 projektu partnerskiego pn.:

„Podniesienie jakości, dostępności oraz zwiększenie wykorzystania administracyjnych zasobów mapowych subregionu południowego województwa Śląskiego”.

Natomiast w przypadku dochodów bieżących, podobnie jak i w poprzedniej Prognozie, planuje się pozyskać środki z Narodowego i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na zadania dotyczące ochrony przyrody, opracowania programów i prowadzenia konferencji związanych z ochroną środowiska, środki z Funduszu Kolejowego, środki dotacji z Żywiec-Zdrój S.A., a także środki bezzwrotne z programów UE m.in. takich jak Erasmus+ oraz LIFE+. W roku 2017 planuje się dochody z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, a także środki bezzwrotne z programów UE m.in. takich jak Erasmus+ oraz LIFE+. W roku 2018 planuje się dochody oraz środki bezzwrotne z programu Erasmus+. W ramach dochodów bieżących planuje się również pozyskać środki z miasta Bielsko-Biała na realizację w latach 2016-2018 projektu partnerskiego pn.: „Podniesienie jakości, dostępności oraz zwiększenie wykorzystania administracyjnych zasobów mapowych subregionu południowego województwa Śląskiego”.

W latach 2019-2025 nie planuje się dochodów z tego tytułu zarówno bieżących jak i majątkowych, ze względu na brak podpisanych, długoterminowych umów.

Subwencja ogólna

Znaczącą częścią dochodów budżetu własnego województwa jest subwencja ogólna. Dzieli się ona na poszczególne części, odzwierciedlające obszary, które ustawodawca ma zamiar wspierać. W obecnym porządku prawnym subwencja ogólna w przypadku Województwa Śląskiego dzieli się na trzy części: oświatową, wyrównawczą i regionalną. Zasady ich obliczania zawierają przepisy ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2015 r., poz. 513 ze zm.).

Województwo otrzymuje z Ministerstwa Finansów informację o wysokości subwencji ogólnej na dany rok budżetowy. Z powyższych względów prognozowanie wysokości poszczególnych części subwencji ogólnej na lata przyszłe jest bardzo utrudnione. Analiza historyczna dowodzi bowiem znacznych zmian – niektóre części pozostają stale, zmienia się tylko ich wysokość. Czasowym rozwiązaniem są również przepisy dotyczące zasad ustalania dla województw w latach 2015 i 2016 części regionalnej subwencji ogólnej, a na chwilę opracowywania Prognozy brak jest nowych rozwiązań ustawowych. Konieczne jest więc dokonanie analizy dochodów z tego tytułu również pod względem historycznym, co przedstawia Tabela 1.

Tabela 1

**DOCHODY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO
Z TYTUŁU SUBWENCJI OGÓLNEJ**

w zł

LATA	2012	2013	2014	2015 – plan po zmianach na dzień 30.09.2015 r.	Projekt 2016
<i>SUBWENCJA OGÓLNA</i>	<i>190 454 653</i>	<i>184 516 162</i>	<i>176 845 745</i>	<i>171 147 838</i>	<i>152 261 286</i>
1. Część oświatowa	122 146 721	121 321 509	105 565 178	96 957 717	94 538 265
2. Część wyrównawcza	21 195 253	0	51 413 406	53 945 994	41 768 596
3. Część regionalna	34 811 179	51 844 253	16 196 761	14 082 313	15 954 425
4. Część uzupełniająca	12 301 500	11 350 400	3 670 400	6 161 814	0

Dane wyraźnie wskazują na systematyczny spadek wysokości subwencji ogólnej dla Województwa Śląskiego od 2012 roku. Na 2016 rok przyjmuje się wysokość poszczególnych części subwencji ogólnej zgodnie z projektem planu przekazanym przez Ministra Finansów pismem nr ST4/4750/21/2015 z dnia 15 października 2015 roku.

Powoduje to uszczuplenie dochodów ogółem o blisko 19 mln zł w porównaniu z rokiem 2015 i aż o 38,2 mln w relacji do roku 2012, dlatego od 2017 r. nie przewiduje się wzrostu dochodów z tytułu subwencji ogólnej w latach przyszłych. Na lata 2017-2025 jako bazę wyliczenia przyjęto wysokość subwencji ogólnej według projektu na 2015 rok bez części uzupełniającej, która jest przyznawana w trakcie roku budżetowego, w wyniku podziału rezerwy celowej budżetu państwa.

Dotacje celowe

Najtrudniejszym źródłem dochodów, pod względem ich długookresowego prognozowania są dotacje celowe na zadania własne województwa. Wysokość dotacji celowych podlega największym zmianom, a planowanie ich na dłuższe okresy w zasadzie jest rzeczą niemożliwą, są bowiem ściśle związane z zadaniami realizowanymi przez jednostkę samorządu terytorialnego. Z tego powodu dość proste jest określenie wysokości dochodów z dotacji wyłącznie na okres na jaki przewiduje się realizację zadania (np. zgodnie z przewidzianym harmonogramem). Nie można prognozować dochodów z tego tytułu, jeżeli Województwo Śląskie nie ma pewności, że otrzyma środki finansowe na realizację konkretnego zadania. Dopiero podpisanie umowy dotacji pomiędzy Województwem a innym

podmiotem (np. z dysponentem środków budżetu państwa – Ministrem, Wojewodą) pozwala na ujęcie wpływu środków finansowych w danym okresie.

Nie ma również możliwości dokonania żadnych analiz historycznych z uwagi na zmienność zadań i czas ich realizacji.

Województwo Śląskie w obowiązującym porządku prawnym może otrzymać dotację z budżetu państwa przeznaczoną na zadanie własne, realizowane w ramach programów europejskich – PO KL, RPO WSL. Możliwe jest również otrzymanie dotacji celowej od innych jednostek samorządu terytorialnego, na podstawie podpisanych porozumień.

WPF obejmuje informacje na temat finansowania programów, projektów lub zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej oraz ze środków niepodlegających zwrotowi z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu, a także z udziałem środków pochodzących ze źródeł zagranicznych niepodlegających zwrotowi.

W dochodach bieżących wyszczególniono więc środki przeznaczone **na finansowanie:** Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na lata 2007-2013, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013 oraz 2014-2020, Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego, Programu Interreg Europa, Pomocy Technicznej INTERREG V-A Republika Czeska – Polska na lata 2014-2020, Pomocy Technicznej w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej INTERREG V-A Polska – Słowacja na lata 2014-2020, Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze 2014-2020, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020, Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020, Programu Erasmus+ oraz Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020. Ponadto w dochodach bieżących ujęto środki **na współfinansowanie** tych programów, a także na współfinansowanie Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2009-2014 i Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2009-2014, Instrumentu Finansowego LIFE+ oraz Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

W dochodach majątkowych prognozuje się środki przeznaczone **na finansowanie:** Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na lata 2007-2013, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013 oraz 2014-2020, Programu

Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020, Pomocy Technicznej INTERREG V-A Republika Czeska – Polska na lata 2014-2020. Ponadto w dochodach majątkowych ujęto środki **na współfinansowanie** tych programów, a także na współfinansowanie Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 oraz Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2009-2014 i Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2009-2014.

W 2016 roku planuje się również dotacje celowe na zadania zlecone i powierzone z zakresu administracji rządowej w kwocie 50.660.072 zł, w tym dotacje na wydatki bieżące w kwocie 50.174.072 zł oraz dotacje na wydatki majątkowe w kwocie 486.000 zł. Natomiast na lata 2017-2025 dotacje te prognozuje się na stałym poziomie 97.132.748 zł. Analiza historyczna wykazuje bowiem, że w każdym roku budżetowym plan zadań zleconych i powierzonych jest zwiększany na podstawie ustaw albo umów zawartych z administracją rządową, dlatego bardziej realne jest ujęcie tych środków na wyższym poziomie, tym bardziej, że ustawy uchwalone w 2015 roku nałożyły szereg dodatkowych zadań na samorządy województwa.

Dochody ogółem w podziale na bieżące i majątkowe przedstawia tabela 2.

Tabela 2

**PROGNOZA DOCHODÓW WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO
w latach 2016-2025**

w zł

<i>Wyszczególnienie</i>	2016	2017	2018	2019	2020
Dochody ogółem	1 418 459 808	1 738 190 610	1 514 301 004	1 472 184 346	1 377 455 162
Dochody bieżące	1 066 524 573	1 043 880 001	1 039 802 545	1 029 621 917	1 028 198 783
Dochody majątkowe	351 935 235	694 310 609	474 498 459	442 562 429	349 256 379

<i>Wyszczególnienie</i>	2021	2022	2023	2024	2025
Dochody ogółem	1 058 170 193	1 052 968 252	1 009 024 383	1 005 987 274	1 013 068 997
Dochody bieżące	971 827 585	966 175 941	966 744 882	963 664 629	970 610 145
Dochody majątkowe	86 342 608	86 792 311	42 279 501	42 322 645	42 458 852

W latach 2021-2025 przyjmuje się stały wzrost dochodów własnych Województwa Śląskiego o 1% w stosunku do dochodów wykazanych na rok 2020 i nie planuje się na dzień sporządzenia prognozy dochodów z tytułu środków europejskich, wykraczających poza aktualną perspektywę finansową Unii Europejskiej.

II. PROGNOZA WYDATKÓW

Wydatki bieżące

W związku z prognozowanym deficytem budżetu w 2016 roku wydatki bieżące w latach 2017-2025 oszacowano bardzo ostrożnie. W projekcie WPF wykazano wyłącznie te wydatki bieżące, które są niezbędne do poniesienia przez Województwo Śląskie i które mają na moment sporządzania projektu WPF pokrycie w prognozowanych dochodach. W przypadku powstania w okresie późniejszym podstawy pozwalającej na zwiększenie dochodów bieżących – stosownemu zwiększeniu mogą ulec również wydatki bieżące w poszczególnych latach.

Powyższe założenie dotyczy wszystkich wydatków bieżących prognozowanych w latach objętych Wieloletnią Prognozą Finansową Województwa Śląskiego.

1. Wynagrodzenia i składki od nich naliczane

Ujęto tu wydatki związane z płatnościami za pracę wykonywaną na podstawie stosunku pracy, umowy zlecenia, umowy o dzieło wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne oraz składkami na Fundusz Pracy i Fundusz Emerytur Pomostowych (w jednostkach oświatowych). Są to zarówno wydatki finansowane ze środków krajowych jak również ze środków europejskich. Wydatki z tego tytułu w całym okresie prognozowanym, od 2016 do 2025 roku, ujęto na poziomie przyjętym do projektu uchwały budżetowej na 2016 rok. Stała kwota w tym wypadku oznacza, iż Województwo Śląskie w przyszłych latach nie zakłada wzrostu poziomu wynagrodzeń ustalonych w WPF. Zaznaczyć należy, że w kwocie tej mieszczą się wynagrodzenia i składki od nich naliczane związane z pracą we wszystkich jednostkach budżetowych Województwa Śląskiego, łącznie ze świadczeniem pracy w ramach zadań zleconych i powierzonych Województwu Śląskiemu z zakresu administracji rządowej.

2. Wydatki związane z funkcjonowaniem organów Województwa Śląskiego

Obejmują one wszystkie wydatki funkcjonowania Sejmiku Województwa Śląskiego, Zarządu Województwa oraz Urzędu Marszałkowskiego. Wydatki związane z funkcjonowaniem Sejmiku obejmują diety radnych, umowy zlecenia, zakup materiałów i wyposażenia na potrzeby Kancelarii Sejmiku, podróże służbowe krajowe i zagraniczne radnych oraz składki członkowskie Województwa Śląskiego w organizacjach krajowych i zagranicznych.

Wydatki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego związane będą przede wszystkim z kosztami utrzymania Urzędu wraz z Zarządem Województwa, łącznie z wynagrodzeniami pracowników Urzędu i składkami od nich naliczanymi, zakupem materiałów i wyposażenia, kosztami podróży służbowych, delegacji zagranicznych, kosztami utrzymania strony internetowej. Należy jednak zaznaczyć, że w kwocie tej znajdują się również wydatki na realizację projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, Europejskiej Współpracy Terytorialnej, Programu Interreg Europa, Pomocy Technicznej INTERREG V-A Republika Czeska – Polska na lata 2014-2020, Pomocy Technicznej w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej INTERREG V-A Polska – Słowacja na lata 2014-2020 oraz Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020. Wydatki w latach 2016-2025 zaplanowano na stałym poziomie.

3. Wydatki bieżące na spłatę przejętych zobowiązań samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej przekształconych na zasadach określonych w przepisach o działalności leczniczej

Województwo Śląskie planuje wydatki bieżące w przedmiotowym zakresie w łącznej wysokości **27.865.261 zł** na rok 2016. W latach 2017-2018 prognozuje się wydatki na spłatę przejętych zobowiązań spoz na poziomie 20.000.000 zł rocznie.

4. Wydatki bieżące na obsługę długu

Ze względu na swój charakter zostały omówione w objaśnieniach dotyczących długu Województwa Śląskiego oraz zasad jego spłaty.

5. Wydatki bieżące na finansowanie i współfinansowanie programów realizowanych z udziałem środków UE oraz innych środków niepodlegających zwrotowi

W wydatkach bieżących ujęto środki **na finansowanie**: Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na lata 2007-2013, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013 oraz 2014-2020, Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego, Programu Interreg Europa, Pomocy Technicznej INTERREG V-A Republika Czeska – Polska na lata 2014-2020, Pomocy Technicznej w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej INTERREG V-A Polska – Słowacja na lata 2014-2020, Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze 2014-2020, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020, Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020, Programu Erasmus+, Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020. Ponadto w wydatkach bieżących wyszczególniono środki **na współfinansowanie** tych programów, a także na współfinansowanie Instrumentu Finansowego LIFE+.

6. Poręczenia i gwarancje

Nominalna kwota poręczeń została zaplanowana na rok 2016 w wysokości 5.100.000 zł. Województwo Śląskie udzieliło poręczeń samodzielnym publicznym zakładom opieki zdrowotnej na zabezpieczenie pożyczek tych zakładów zaciągniętych w Narodowym Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie oraz Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach. Od roku 2017 przewiduje się stopniowe zmniejszanie nominalnej, łącznej kwoty poręczeń i nie udzielanie nowych poręczeń z budżetu Województwa Śląskiego.

Zgodnie z art. 212 ust. 1 pkt oraz art. 243 ust. 1 pkt 3 o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 ze zm.) jednostka samorządu terytorialnego ma obowiązek wykazania wydatków z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji przypadających do spłaty w danym roku budżetowym. Wszystkie poręczenia udzielone przez Województwo Śląskie mają termin zakończenia nie wykraczający poza rok 2020, ich wykaz, według wartości nominalnej na koniec każdego roku, przedstawia tabela 3.

WYKAZ PORĘCZEŃ UDZIELONYCH PRZEZ WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE

w zł

Lp.	Nazwa poręczenia	Jednostka organizacyjna odpowiedzialna za realizację poręczenia	Okres realizacji (od roku - do roku)	NOMINALNA KWOTA PORĘCZEŃ NA KONIEC ROKU									
				2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.	2025 r.
Łączna kwota poręczeń				5.100.000	3.478.185	2.555.856	1.785.903	916.208	0	0	0	0	0
A. Gwarancje i poręczenia udzielone przez Województwo Śląskie				4.681.448	3.478.185	2.555.856	1.785.903	916.208	0	0	0	0	0
1.	Poręczenie przez Województwo Śląskie pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach dla Centrum Pulmonologii i Torakochirurgii w Bystrej	Centrum Pulmonologii i Torakochirurgii w Bystrej	2008 - 2019	533.742	409.742	285.742	192.742	0	0	0	0	0	0
2.	Poręczenie przez Województwo Śląskie pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach dla Wojewódzkiego Zakładu Opieki Zdrowotnej nad Matką, Dzieckiem i Młodzieżą w Częstochowie	Wojewódzki Zakład Opieki Zdrowotnej nad Matką, Dzieckiem i Młodzieżą w Częstochowie	2006 - 2016	48.030	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.	Poręczenie przez Województwo Śląskie pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach dla Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego Nr 4 w Bytomiu	Wojewódzki Szpital Specjalistyczny Nr 4 w Bytomiu	2011 - 2017	288.608	121.376	0	0	0	0	0	0	0	0

Lp.	Nazwa poręczenia	Jednostka organizacyjna odpowiedzialna za realizację poręczenia	Okres realizacji (od roku - do roku)	NOMINALNA KWOTA PORĘCZEŃ NA KONIEC ROKU									
				2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.	2025 r.
4.	Poręczenie przez Województwo Śląskie pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach dla Szpitala Chorób Wewnętrznych "Hutniczy" w Częstochowie	Szpital Chorób Wewnętrznych "Hutniczy" w Częstochowie	2011 - 2016	10.568	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.	Poręczenie przez Województwo Śląskie pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach dla Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Państwowego Szpitala dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Rybniku	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Państwowego Szpitala dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Rybniku	2011 - 2016	176.480	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.	Poręczenie przez Województwo Śląskie pożyczki z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie dla Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Państwowego Szpitala dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Rybniku	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Państwowego Szpitala dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Rybniku	2013 - 2020	3.624.020	2.947.067	2.270.114	1.593.161	916.208	0	0	0	0	0
B. Pozostała kwota na poręczenia				418.552	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Wydatki majątkowe

Podstawową kategorią wydatków majątkowych są wydatki związane z realizacją wszystkich przedsięwzięć wieloletnich Województwa Śląskiego. Ujęte tutaj zostały przedsięwzięcia realizowane na podstawie podpisanych porozumień z jednostkami samorządu terytorialnego. Oprócz przedsięwzięć wieloletnich wykazanych w WPF kwota wydatków majątkowych obejmuje również zadania inwestycyjne, które nie spełniają wymogu wieloletniości, gdyż ich realizacja nie przekracza jednego roku, w tym zadania majątkowe finansowane z dotacji na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.

Wydatki majątkowe podzielono na:

- inwestycyjne kontynuowane, gdzie ujęto wartość inwestycji rozpoczętych co najmniej w poprzednim roku budżetowym,
- inwestycyjne nowe, które planuje się rozpocząć w 2016 r.,
- wydatki majątkowe w formie dotacji, udzielane głównie na współfinansowanie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej oraz na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych.

W wydatkach majątkowych wyszczególniono środki **na finansowanie:** Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na lata 2007-2013, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013 oraz 2014-2020, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020, Pomocy Technicznej INTERREG V-A Republika Czeska – Polska na lata 2014-2020. Ponadto w wydatkach majątkowych ujęto środki **na współfinansowanie** tych programów, a także na współfinansowanie Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, Mechanizmu Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2009-2014 i Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2009-2014 oraz Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

Wydatki na przedsięwzięcia wieloletnie

Podstawowym założeniem projektu Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2016-2025 jest kompleksowe ujęcie przedsięwzięć. Przewiduje się finansowanie zadań wieloletnich wykraczających poza nową perspektywę budżetową Unii Europejskiej tylko w przypadku, gdy tak przewidują przepisy, na podstawie których realizowane jest przedsięwzięcie, takie jak umowa ramowa czy zasady realizacji.

Przedsięwzięcia, które prognozowane są do finansowania po 2020 roku to:

- Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój – z okresem finansowania do 2022 roku,
- Organizacja usług publicznych w zakresie wykonywania regionalnych kolejowych przewozów osób w latach 2013-2015 oraz w latach 2016-2025,
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego – z limitami wydatków do 2023 roku,
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 – z limitami wydatków do 2022 roku,
- projekt własny pn.: „Koordynacja i rozwój usług adopcyjnych” w ramach RPO WSL 2014-2020 EFS – realizowany przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej (ROPS) z okresem finansowania do 2023 roku,
- projekt własny pn.: „Współpraca się opłaca – koordynacja sektora ekonomii społecznej w województwie śląskim” w ramach RPO WSL 2014-2020 EFS – realizowany przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej (ROPS) z okresem finansowania do 2023 roku,
- projekt własny pn.: „Śląskie. Inwestujemy w talenty” w ramach RPO WSL 2014-2020 EFS – z limitami wydatków do 2023 roku,
- Śląska Regionalna Sieć Szkieletowa – zachowanie trwałości i promocja w okresie eksploatacji i utrzymania infrastruktury – z okresem finansowania do 2025 roku.

Przez przedsięwzięcia zgodnie z art. 226 ust. 4 ustawy o finansach publicznych należy rozumieć wieloletnie programy, projekty lub zadania, w tym związane z:

- a) programami finansowanymi z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA), a także innych środków pochodzących ze źródeł zagranicznych,
- b) umowami o partnerstwie publiczno-prywatnym.

Ponieważ Wieloletnia Prognoza Finansowa będzie uchwalona z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2016 r. – za przedsięwzięcia nie zostały uznane zadania, które zaczynają się i kończą w roku budżetowym 2016. Nie spełniają one wymogu formalnego wieloletniości, a informacja o tych zadaniach znajduje się w tabeli VIII do projektu uchwały budżetowej na 2016 rok.

Jako wieloletnie traktuje się jednak zadania, które ujęte były w dotychczas obowiązującym WPF, a których termin zakończenia upływa w 2016 roku, w przypadku gdy wydatki na ich realizację ponoszone były w latach wcześniejszych.

Z realizowanymi przedsięwzięciami łączy się również konieczność wykazania limitów zobowiązań przypadających na konkretne zadania, projekty czy programy. Jest to kwota, na którą będzie można w przyszłości zaciągać zobowiązania, czyli podpisywać umowy, związane z realizowanym przedsięwzięciem. Kwota limitu zobowiązań będzie ulegała w kolejnych latach pomniejszaniu o kwotę zobowiązań zaciągniętych w ramach ustalonego limitu dla przedsięwzięcia. W przypadku, gdy limit zobowiązań jest zerowy, oznacza to zaciągnięcie już wszystkich zobowiązań w imieniu Województwa Śląskiego na realizację zadania.

Podział przedsięwzięć został dokonany zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 10 stycznia 2013 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2015 r. poz. 92), na mocy którego ustalono jednolite wzory WPF oraz wykazu przedsięwzięć wieloletnich. Zgodnie z powyższym rozporządzeniem każda kategoria przedsięwzięć została podzielona na przedsięwzięcia bieżące i majątkowe.

W **pierwszej grupie** ujęto wydatki na programy, projekty lub zadania związane z programami realizowanymi z udziałem środków europejskich. Ponieważ ustawa o finansach publicznych przewiduje ujęcie jako przedsięwzięcia „programu”, w projekcie Prognozy jednolicie wykazano trzy główne Programy realizowane z udziałem środków europejskich – Program Operacyjny Kapitał Ludzki (stara perspektywa), Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego oraz Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój (POWER). Osobno ujęto natomiast projekty własne i pozostałe przedsięwzięcia współfinansowane z funduszy strukturalnych i innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi.

Wykazano również przedsięwzięcia, które Województwo Śląskie planuje realizować w pierwszej kolejności ze środków Unii Europejskiej w ramach nowej perspektywy finansowej.

W tej grupie ujęto wszystkie duże przedsięwzięcia inwestycyjne, które spełniają wymogi formalne wynikające z ustawy o finansach publicznych. Wykaz ten ma swoje odzwierciedlenie również w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”.

Druga grupa ujmuje programy, projekty lub zadania pozostałe, a więc finansowane wyłącznie ze środków własnych Województwa, nie będące przedmiotem współfinansowania ze środków funduszy europejskich.

Wynik budżetu – nadwyżka lub deficyt stanowi różnicę między dochodami a wydatkami ogółem. W okresie prognozowanym ulega on wahaniom spowodowanym spadkiem dochodów ogółem i wzrostem wydatków przewidzianych na zadania bieżące.

Województwo Śląskie wykazuje tzw. **nadwyżkę operacyjną**, czyli prognozuje się uzyskanie, pomimo ostrożnych szacunków, wyższe dochody bieżące nad wydatkami bieżącymi we wszystkich latach objętych Prognozą. Jest to możliwe dzięki dobrym wpływom do budżetu województwa z tytułu udziałów w podatkach dochodowych PIT i CIT.

Przychody

Źródłem pokrycia planowanego na rok 2016 deficytu budżetu będą przychody z tytułu kredytów bankowych oraz wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych. Przychody budżetu dzielą się na te związane z zaciągnięciem długu oraz nie powodujące jego zwiększenia. W pierwszej grupie ujęto wszystkie potrzeby kredytowe Województwa Śląskiego w latach 2016-2017. Inne przychody nie powodujące zwiększenia zadłużenia to wolne środki szacowane do uzyskania z 2015 roku w wysokości 41.265.177 zł.

Rozchody

Województwo Śląskie przewiduje na lata 2016-2025 rozchody związane ze spłatą rat kapitałowych wszystkich kredytów zaciągniętych lub planowanych do zaciągnięcia w okresie 2010-2017. Zgodnie z założeniami przyjmowanymi przez Sejmik Województwa Śląskiego w uchwałach kredytowych, spłata rat kredytowych następuje kwartalnie, po upływie stosownego okresu karencji, a ich zabezpieczeniem w 2016 roku będą dochody własne z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób prawnych oraz przychody z tytułu kredytów bankowych, natomiast w 2017 będą to dochody Województwa Śląskiego z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób prawnych. Wszystkie powyższe warunki zostały uwzględnione w projekcie Wieloletniej Prognozy Finansowej.

Kredyty zaciągane w latach 2016–2017 spłacane będą do roku 2025, z rocznym terminem karencji, tak aby zapewnić bezpieczne kwoty spłat rat kredytowych i odsetek nie naruszających indywidualnego wskaźnika zadłużenia Województwa Śląskiego.

Kwota długu

Projekt Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2016-2025 przewiduje łączne zadłużenie Województwa na koniec 2016 roku w wysokości **814.658.391 zł**. Na kwotę tą składają się zobowiązania z tytułu kredytów zaciągniętych w latach 2010-2014 oraz plan przychodów z tego tytułu w roku 2015 i 2016, przy założeniu pełnego ich wykonania, a po odliczeniu rat spłaconych w trakcie 2016 roku.

Kwota długu obejmuje następujące zobowiązania kredytowe:

- 1) trzy kredyty zaciągnięte w 2010 roku w łącznej kwocie 141.774.707,77 zł – do spłaty pozostanie **56.709.871 zł** do końca 2020 roku,
- 2) cztery kredyty zaciągnięte w 2011 roku w łącznej kwocie 190.963.585,64 zł – do spłaty pozostanie **84.872.672 zł** do końca 2020 roku,
- 3) trzy kredyty zaciągnięte w 2012 roku w łącznej kwocie 130.715.213,42 zł – do spłaty pozostanie łącznie **65.357.584 zł** do końca 2020 roku,
- 4) trzy kredyty zaciągnięte w 2013 roku w łącznej kwocie 129.927.630,42 zł – do spłaty pozostanie łącznie **74.244.336 zł** do końca 2020 roku,
- 5) sześć kredytów zaciągniętych w 2014 roku w łącznej kwocie 140.730.084,73 zł – do spłaty pozostanie łącznie **126.656.964 zł** do końca 2025 roku,
- 6) plan po zmianach przychodów z tytułu kredytów w 2015 roku wynosi **247.323.338 zł**. Kredyty spłacane będą do końca 2025 roku,
- 7) plan przychodów z tytułu kredytów na 2016 rok wynosi **159.493.626 zł**. Kredyty spłacane będą do końca 2025 roku.

Wieloletnia Prognoza Finansowa na dzień jej sporządzenia przewiduje również zaciągnięcie kredytów w roku 2017 w wysokości **31.015.394 zł**.

Wykaz kredytów w podziale na zadania przedstawia tabela 4.

Tabela 4

**WYKAZ KREDYTÓW WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO
ZACIĄGNIĘTYCH I PLANOWANYCH DO ZACIĄgniĘCIA
W LATACH 2010 – 2016
WG STANU NA DZIEŃ 31.12.2016 r.**

w zł

Lp.	Zadania	Okres kredytu	Łącznie w latach 2010-2016 (5+6+7+8+9+10+11)	WYSOKOŚĆ KREDYTU						
				2010 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r. - przewidywane wykonanie	2016 r. - plan
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Łączna kwota kredytów w tym:			814 658 391	56 709 871	84 872 672	65 357 584	74 244 336	126 656 964	247 323 338	159 493 626
1.	Objęcie akcji i udziałów w spółkach kapitałowych	2010-2025	146 138 662	4 000 036	0	0	33 076 626	27 000 000	82 062 000	0
2.	Zadania inwestycyjne w zakresie komunikacji i transportu	2010-2025	178 262 087	16 954 048	39 178 656	17 613 136	11 995 952	73 855 836	18 664 459	0
3.	Stadion Śląski w Chorzowie - „Zadaszenie widowni oraz niezbędna infrastruktura techniczna Stadionu Śląskiego w Chorzowie”	2010-2025	218 777 208	35 226 797	38 768 752	15 971 840	11 579 517	7 264 368	40 136 899	69 829 035
4.	Zadania inwestycyjne w zakresie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, edukacji, ochrony zdrowia i administracji	2010-2025	122 675 012	528 990	6 925 264	31 772 608	17 592 241	18 536 760	36 787 968	10 531 181
5.	Splata wcześniej zaciągniętych zobowiązań kredytowych	2015-2025	148 805 422	0	0	0	0	0	69 672 012	79 133 410

Wydatki bieżące na obsługę długu

Wydatki na obsługę długu to wydatki bieżące i są to odsetki od zaciągniętych i planowanych do zaciągnięcia kredytów oraz koszty prowizji bankowych.

Postępowania przetargowe prowadzone na udzielenie kredytów w latach poprzednich zostały tak skonstruowane, by warunki finansowe na jakich Województwo zaciągało dług były bezpośrednio warunkowane stopą rynkową WIBOR 3M.

Analiza kosztów wszystkich tych kredytów wskazuje na poprawność zastosowanych wówczas założeń, bowiem koszty były znacznie niższe od kosztów kredytów oferowanych standardowo przez banki. Wobec powyższego Województwo Śląskie przyjęło stawkę WIBOR 3M za podstawę oprocentowania wszystkich kredytów na lata 2016-2025. Stopa procentowa została stosownie zmodyfikowana o wskaźnik zaoferowany przez bank, który wygrał przetarg nieograniczony na udzielenie kredytu. Koszty wykazane przez Województwo Śląskie w WPF zostały obliczone na podstawie wskaźników rynku za lata 2009-2015 i prognoz na lata następne dla stopy WIBOR 3M wraz z szerszym o około 0,25% – 0,50% marginesem związanym z niepewnością co do sytuacji ekonomicznej kraju.

Wydatki związane z obsługą długu i malejącym saldem zadłużenia, wynikającym ze spłat rat kredytów sukcesywnie obniżają się w latach 2019-2025.

Relacje oraz wskaźniki ujęte w WPF

Założone do poniesienia w latach 2016-2025 wydatki bieżące **nie przewyższają** prognozowanych w tym czasie dochodów bieżących, a zatem Wieloletnia Prognoza Finansowa spełnia wymóg z **art. 242** ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 poz. 885 ze zm.), co oznacza, że Sejmik Województwa może uchwalić budżet na rok 2016.

W latach 2016-2025 zachowana również zostanie relacja, o której mowa w **art. 243** ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych – stosunek łącznej kwoty przypadających w danym roku budżetowym spłat rat kredytów i pożyczek wraz z należnymi w danym roku odsetkami, a także potencjalnych spłat kwot wynikających z udzielonych poręczeń oraz gwarancji do planowanych dochodów ogółem budżetu, nie może przekroczyć średniej arytmetycznej z obliczonych dla ostatnich trzech lat relacji jej dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące, do dochodów ogółem budżetu. Należy jednak zwrócić uwagę na wysoki poziom rzeczywistego wskaźnika spłaty zadłużenia w roku 2017, co oznacza **brak możliwości**

zwiększania wydatków bieżących oraz długu w latach 2016-2017 ponad limity przewidziane w Prognozie.

Indywidualny wskaźnik spłaty zadłużenia został wyliczony na podstawie danych wynikających ze stosownych sprawozdań budżetowych:

Tabela 5

w zł

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2013 r.	Wykonanie 2014 r.	Plan po zmianach 2015 r.*
1	Dochody bieżące	1 084 367 731	1 064 023 452	1 216 692 535
2	Sprzedaż majątku	3 343 316	1 623 524	3 197 300
3	Wydatki bieżące	925 269 993	1 011 895 743	1 033 943 576
4	Dochody ogółem	1 592 853 383	1 641 351 766	1 841 647 086

* - wg sprawozdania Rb-NDS za III kwartały 2015 roku

Wartości wynikające z planu po zmianach za III kwartały 2015 roku zostaną skorygowane o dane wynikające z wykonania budżetu za rok 2015. Nastąpi to w przyszłym roku budżetowym, po sporządzeniu wymaganych prawem rocznych sprawozdań budżetowych.

Na lata 2016-2025 wskaźnik został wyliczony w oparciu o średnią z trzech lat poprzedzających dany rok, w oparciu albo o wykonanie budżetu, a w latach w których brak jest takich danych, w oparciu o prognozę podstawowych wielkości budżetowych.

Tabela 6

Kształtowanie się wskaźników w latach 2016-2025

w %

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Rzeczywisty wskaźnik spłaty	7,59	7,60	10,31	10,50	11,01	7,36	7,25	7,33	7,03	6,65
Wskaźnik dopuszczalny	8,24	7,98	13,79	19,06	24,48	26,48	30,23	34,05	37,62	37,57

W latach 2016-2025 rzeczywiste wskaźniki spłaty zadłużenia utrzymują się poniżej dopuszczalnych limitów wartości, a więc spełniają wymogi ustawowe.

Finansowanie spłaty długu

Rozchody na spłatę długu w 2016 roku planowane są w wysokości **84.369.241 zł**. Część środków na spłatę rat kredytowych w wysokości **79.133.410 zł** pochodzić będzie z nowo zaciągniętego kredytu, pozostała kwota planu rozchodów w wysokości **5.235.831 zł** zostanie pokryta z dochodów bieżących budżetu Województwa Śląskiego. Dochody budżetowe wystarczają bowiem na zrównoważenie bieżących i inwestycyjnych wydatków budżetowych, nie są jednak wystarczające dla pokrycia rozchodów budżetu na 2016 rok, czyli spłaty zobowiązań zaciągniętych uprzednio.

W latach 2017-2025 planuje się spłatę rat kredytowych z dochodów własnych budżetu Województwa, a konkretnie z udziału w podatku dochodowym od osób prawnych.

Przeznaczenie nadwyżki

Na dzień sporządzenia Wieloletniej Prognozy Finansowej nadwyżka budżetowa, rozumiana jako różnica pomiędzy dochodami a wydatkami występuje w latach 2017-2025 i w związku z tym, że nie prognozuje się deficytu budżetowego w tych latach, przeznacza się ją na spłaty kredytów Województwa Śląskiego.

Finansowanie deficytu

Województwo Śląskie zakłada finansowanie występującego w roku budżetowym 2016 deficytu w kwocie 116.389.562 zł przychodami osiągniętymi z kredytu w wysokości **80.360.216 zł** oraz wolnymi środkami w rozumieniu art. 217 ust. 2 pkt 6 ufp w kwocie **36.029.346 zł**. W latach 2017-2025 nie planuje się deficytu budżetu Województwa Śląskiego.

Wieloletnia Prognoza Finansowa Województwa Śląskiego na lata 2016-2025 wraz z prognozą długu spełnia wymogi ustawowe i umożliwia realną ocenę sytuacji finansowej województwa.

Zarząd Województwa Śląskiego wnosi o jej uchwalenie.

Za Zarząd